

एकात्मिक पाणलोट विकास कार्यक्रमासाठी सन २००७-२००८
करीता निधी मंजूर करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग,

शासन निर्णय क्र.अनुदान २००७/प्र.क्र.५४/जल ७,

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.

दिनांक :- ६ जुलै, २००७.

वाचा :- १. शासन निर्णय ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग क्र. जलसं - १०९५/प्र.क्र.२५०/जल ७, दि.३० जानेवारी, १९९६.
 २. शासन निर्णय ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग क्र. अनुदान २००७/प्र.क्र.५४/जल ७, दि. १५ मे, २००७..
 ३. शासन निर्णय वित्त विभाग क्र. संकीर्ण १००६/प्र.क्र.१३१/कोषा प्रशासन-५, दि.१५ मे, २००७.
 ४. शासन निर्णय ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग क्र. एसएलएफ २००७/प्र.क्र.३३/जल ११, दि.६ जून, २००७.
 ५. शासन निर्णय आदिवासी विकास विभाग क्र. बीयुडी २००७/प्र.क्र.१२/का-७, दि.२१ एप्रिल, २००७ आणि क्र. बीयुडी २००७/प्र.क्र.४९/का-७, दि.२ जून, २००७.

प्रस्तावना :-

राज्यातील बहुतांशी शेती पर्जन्याधारित आहे. या शेतीसाठी संरक्षित जलसिंचनाची साधने निर्माण करणे, जमिनीची प्रवंड प्रमाणात होणारी धूप थांबविणे, तसेच पिण्याच्या पाण्याची सोय ग्रामपातळीवर उपलब्ध होण्यासाठी नियोजन करणे या प्रमुख उद्देशाने राज्यामध्ये मृद व जलसंधारणाचा महत्वाकांक्षी कार्यक्रम राबविण्यात येत आहे. विशेषत: संदर्भाधीन शासन निर्णय दि. ३० जानेवारी, १९९६ अन्वये राज्यातील जलसंधारण कार्यक्रमाच्या नियोजनाची, प्रकल्प अंमलबजावणीची खुर्मांडणी करून हा कार्यक्रम "एकात्मिक पाणलोट विकास कार्यक्रम" म्हणून राबविण्यास मान्यता दिली आहे. एकात्मिक पाणलोट विकास कार्यक्रमांतर्गत प्रामुख्याने (१) गाव हा घटक मानून लोकसहभागाच्या माध्यमातून कार्यक्रम रावविणे (२) जलसंवर्धनाच्या कामाचे नियोजन करतांना उपग्रहामार्फत मिळणारी छायाचित्रे आणि भूस्तरीय व भूवर्गीय तंत्रज्ञानाचा वापर करणे (३) पिण्याच्या पाण्याचे स्त्रोत बळकट करणे व अशा स्त्रोतांचे संरक्षण करणे (४) गावतळ्यांचे व शिवकालीन तलावांचे पुर्णजिवन व नुतनीकरण करणे (५) पडीक, अवनत व अतिधूपीत असलेल्या जमिन विकासाचा कार्यक्रम राबविणे, खाजगी जमिनीवर समपातळी चर, फळ व वृक्ष लागवड, गवत वृक्ष लागवड करणे (६) स्वयंरोजगार पुरविण्याच्या दृष्टीने गावातील पारंपारिक उद्योगधंदंद्याचा या कार्यक्रमामध्ये समावेश करणे आणि सदर कार्यक्रम खादी व ग्रामोद्योग मंडळाच्या सहाय्याने राबविणे तसेच रोजगार हमी योजनेतर्गत निर्गमित करण्यात आलेल्या शासन आदेशानुसार कार्यपद्धतीचा अवलंब करणे इत्यादि उद्दिष्ट्ये आहेत.

१.१ सन २००७-०८ च्या आर्थिक वर्षाकरीता एकात्मिक पाणलोट विकास कार्यक्रमांतर्गत खालीलप्रमाणे एकूण रु.७८३४.८३ लक्ष अंदाजपत्रकीय तरतुद करण्यात आली असून संदर्भाधीन दि.१५ मे, २००७ च्या शासन निर्णयान्वये एकात्मिक पाणलोट विकास कार्यक्रम राबविण्यासाठी प्रशासकीय व वित्तीय मान्यता देण्यात आली असून खाली नमूद केल्याप्रमाणे एप्रिल व मे २००७ करीता एकूण रु.१३०५.८९ लक्ष निधी वितरीत करण्यात आला आहे.

(रु.लक्ष)

अ. क्र.	बाब	जिल्हास्तरीय (डिपीडिसी) सर्वसाधारण	जिल्हास्तरीय (डिपीडिसी) विशेष घटक योजना	जनजाती क्षेत्र उपयोजना (टीएसपी)	जनजाती क्षेत्राबाहील उपयोजना (ओटीएसपी)	एकूण
१	सन २००७-०८ करीता अर्थसंकल्पित तरतुद	४०९९.७६	१८५६.७५	१४९५.०९	५४३.२३	७८३४.८३

२	दि.१५ मे, २००७ च्या शासन निर्णयान्वये वितरीत केलेला निधी	६६९.९६	३०९.४६	२३५.८५	९०.५४	१३०५.८१
---	--	--------	--------	--------	-------	---------

१.२ संदर्भाधीन वित्त विभागाच्या दि.१५ मे, २००७ च्या शासन निर्णयाद्वारे आणि जलसंधारण विभागाच्या दि.६ जून, २००७ च्या शासन निर्णयाद्वारे तसेच आदिवासी विकास विभागाच्या दि.२ जून, २००७ च्या शासन निर्णयाद्वारे जलसंधारण विभागांतर्गत एकात्मिक पाणलोट विकास कार्यक्रमांतर्गत सन २००७-०८ च्या आर्थिक वर्षाकरीता अर्थसंकल्पित तरतुदीपैकी उर्वरित अनुज्ञेय निधी मासिक निधी विवरणानुसार वितरीत करण्यासाठी प्राधिकृत करण्यात आले आहे. त्यानुसार एकात्मिक पाणलोट विकास कार्यक्रमांतर्गत चालू आर्थिक वर्षी उर्वरित निधी मंजूर करण्यासंबंधीचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

शासन निर्णय :-

एकात्मिक पाणलोट विकास कार्यक्रमांतर्गत सन २००७-०८ या आर्थिक वर्षासाठी जून २००७ ते मार्च २००८ या कालावधीसाठी खालीलप्रमाणे एकूण रु.६५२९.०२ लक्ष (अक्षरी रूपये पासष्ट कोटी एकोणतीस लक्ष दोन हजार फक्त) निधी संबंधित जिल्हयांना संदर्भाधीन दि. ६ जून, २००७ च्या शासन निर्णयान्वये मंजूर केलेल्या मासिक निधी विवरणानुसार वितरीत करण्यासाठी आयुक्त (कृषि) पुणे यांच्याकडे सुपूर्व करण्यात येत आहे. संबंधित जिल्हयांना अनुज्ञेय निधी वितरीत करण्यासाठी आयुक्त (कृषि) यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे. तसेच हा निधी खर्च करण्यासाठी आवश्यक मार्गदर्शक सूचना संबंधित क्षेत्रीय अधिका-यांना तातडीने निर्गमित कराव्यात.

अ)	जिल्हास्तरीय (डिपीडिसी) सर्वसाधारण योजना	रु.३३४९.८० लक्ष
ब)	जिल्हास्तरीय (डिपीडिसी) विशेष घटक योजना	रु.१५४७.२९ लक्ष
क)	आदिवासी उपयोजनांतर्गत जनजाती क्षेत्र उपयोजना (टीएसपी)	रु.११७१.२४ लक्ष
ड)	आदिवासी उपयोजनांतर्गत जनजाती क्षेत्रबाहेरील उपयोजना(ओटीएसपी)	रु. ४५२.६९ लक्ष
एकूण		रु.६५२९.०२ लक्ष

२. याप्रित्यर्थचा चालू आर्थिक वर्षातील (सन २००७-०८) खर्च खाली नमूद केलेल्या लेखाशिर्षाखालील मंजूर तरतुदीतून भागविण्यात यावा आणि त्याच लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा.

२.१ **जिल्हास्तरीय सर्वसाधारण योजना :-** "मागणी क्र.एल-७, "४४०२ - मृद व जलसंधारण यावरील भांडवली खर्च, १०२ - मृदसंधारण - १०२ (दोन) पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना - राज्य योजनांतर्गत योजना, १०२ (०१) (०१) मृदसंधारणाच्या उपाययोजनांद्वारे जमिनीचा विकास - ५३ मोठी बांधकामे (४४०२ ०१९ ७)!".

२.२ **जिल्हास्तरीय विशेष घटक योजना :-** "मागणी क्र.एल-७, "४४०२ - मृद व जलसंधारण यावरील भांडवली खर्च, १०२ - मृदसंधारण - १०२ (दोन) पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना - राज्य योजनांतर्गत योजना, १०२ (०१) (१८) मृदसंधारणाच्या उपाययोजनांद्वारे जमिनीचा विकास - विशेष घटक योजना (४४०२ १२५५).. ५३, मोठी बांधकामे ".

२.३ **जनजाती क्षेत्र उपयोजना (टीएसपी) :-** "मागणी क्र. टी-६, ४४०२-मृद व जलसंधारण यावरील भांडवली खर्च - पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना - जनजाती क्षेत्रउपयोजना (००) (१०२) मृदसंधारण - राज्य योजनांतर्गत योजना (००) (०१) मृदसंधारण उपाययोजनामार्फत जमिनीचा विकास (४४०२ १०१२) ५३, मोठी बांधकामे."

२.४ **जनजाती क्षेत्रबाहेरील उपयोजना (ओटीएसपी) :-** "मागणी क्र. टी-६, ४४०२-मृद व जलसंधारण यावरील भांडवली खर्च - पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना - जनजाती क्षेत्रबाहेरील उपयोजना (००) (१०२) मृदसंधारण - राज्य योजनांतर्गत योजना (००) (०१) मृदसंधारण उपाययोजनामार्फत जमिनीचा विकास (४४०२ १२०१) ५३, मोठी बांधकामे."

३. संदर्भाधीन ग्राम विकास व जलसंधारण विभागाच्या दि.६ जून, २००७ च्या शासन निर्णयानुसार सन २००७-०८ करीता विहित केलेल्या कॅश-फ्लो (मासिक निधी विवरणानुसार) बाबतच्या विहित

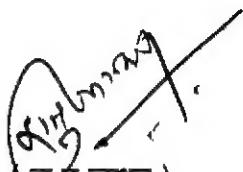
मर्यादेनुसार खर्च करण्यात येईल याची दक्षता घेण्यात यावी. याप्रित्यर्थाचा आर्थिक आणि भौतिक प्रगती अहवाल आयुक्त (कृषि) यांना प्रत्येक महिन्याच्या १० तारखेपर्यंत शासनास सादर करावा.

४. यासंदर्भात संदर्भाधीन आदिवासी विकास विभागाचा शासन निर्णय दि. २१ एप्रिल, २००७ आणि दि. २ जून, २००७, वित्त विभागाचा शासन निर्णय दि. १५ मे, २००७ आणि जलसंधारण विभागाचा शासन निर्णय दि. ६ जून, २००७ अन्वये निर्गमित केलेल्या निर्देशांचे पालन करण्यात यावे.

५. हा शासन निर्णय संदर्भाधीन शासन निर्णय वित्त विभाग दि. १५ मे, २००७ तसेच शासन निर्णय ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग दि. ६ जून, २००७ अन्वये प्रशासकीय विभागांना प्रदान केलेल्या प्राधिकारानुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

६. हा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध असून त्याचा संगणक संकेतांक क्रमांक २००७०७०६१७३९८००९ आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(अमृत जाधव)
अमृत जाधव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे. (५ प्रती)

संचालक, मृदसंधारण व पाणलोट क्षेत्र व्यवस्थापन, कृषि आयुक्तालय, पुणे. (३ प्रती)

महालेखापाल १/२, महाराष्ट्र राज्य मुंबई / नागपूर (लेखापरीक्षा / लेखा व अनुज्ञेयता) (प्रत्येकी ३ प्रती)

अधिदान व लेखा अधिकारी / निवासी लेखाधिकारी, मुंबई. (प्रत्येकी ३ प्रती)

सर्व विभागीय कृषि सहसंचालक.

सर्व जिल्हा अधीक्षक कृषि अधिकारी.

सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी.

वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य व विशेष सहाय्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

कार्यासन जल ११, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

नियडनस्ती कार्यासन जल ७.